

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Mantojums>Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi

Dalībvalstu informācija par speciālajiem noteikumiem, kas attiecas uz konkrētu nekustamo īpašumu, konkrētiem uzņēmumiem vai citām speciālām aktīvu kategorijām

Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civillietās un komercietās ir izstrādājis vairākas informācijas lapas par īpašajiem noteikumiem valstu tiesību aktos, kas paredz ierobežojumus attiecībā uz mantošanu, tipiski attiecībā uz šādu mantu:

noteikta veida nekustamais īpašums;

noteikta veida uzņēmumi;

citas īpašas mantas kategorijas.

Ar minētajiem noteikumiem saimniecisku, ģimenes vai sociālu iemeslu dēļ ierobežota šādas mantas mantošana.

Tie attiecas uz mantošanu saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kas paredz šādus ierobežojumus, neatkarīgi no mantojumam piemērojamiem tiesību aktiem. Lai iepazītos ar informācijas lapu par kādas valsts tiesību aktiem, kuros paredzēti ierobežojumi attiecībā uz noteikta veida mantas mantošanu vai kas to skar citādi, lūdzu, noklikšķiniet uz attiecīgās valsts karoga, kas redzams šajā lapā.

Lapa atjaunināta: 08/10/2020

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Beļģija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Civilkodexa (*Code civil*) 745. *quater* pantā ir paredzēti īpaši noteikumi attiecībā uz gadījumu, kad tiesības uz konkrētu īpašumu tiek dalītas starp mirušās personas pēcnācējiem, kuri saņem īpašumtiesības bez lietojuma tiesībām, un pārdzīvojušo laulāto, kurš saņem lietojuma tiesības.

Pārdzīvojušais laulātais vai viens no pēcnācējiem, kuram ir īpašumtiesības bez lietojuma tiesībām, principā var pieprasīt lietojuma tiesību pilnīgu vai daļēju konversiju, t. i., viena puse var nopirkt īpašumtiesības vai lietojuma tiesības no otras puses.

Tomēr uz atsevišķiem īpašumiem šis noteikums neattiecas:

ģimenes lietu tiesa (*tribunal de la famille*) var atteikt lietojuma tiesību konversiju, ja tā var būtiski kaitēt uzņēmuma interesēm vai profesionālajai darbībai; ir vajadzīga pārdzīvojušā laulātā vai pārdzīvojušā faktiskā kopdzīves partnera piekrišana, ja nekustamais īpašums kopā ar tā mēbelēm mantojuma atklāšanas dienā izmantots kā ģimenes galvenā mītne.

Civilkodexa 745. *octies* pants paredz līdzīgu aizsardzību faktiskajam kopdzīves partnerim attiecībā uz nekustamo īpašumu, kas izmantots kā ģimenes kopīgā dzīvesvieta, un tā mēbelēm.

Turklāt Civilkodexa 915. *bis* pants paredz noteiktu neatraidāmo mantinieku īpašuma daļu (t. i., rezervēto daļu), kas pienākas pārdzīvojušajam laulātajam, un nosaka, ka visos gadījumos šādā neatraidāmo mantinieku īpašuma daļā jābūt iekļautam vismaz nekustamajam īpašumam, kas izmantots kā ģimenes galvenā mītne, un tā mēbelēm.

Ja viss mantojums vai tā daļa sastāv no lauku saimniecības, lejupējie mantinieki taisnā līnijā, pamatojoties uz īpašuma vērtējumu, var pārņemt kustamo un nekustamo īpašumu, kas veido lauku saimniecību (1. panta pirmā daļa 1988. gada 29. augusta Likumā par mantošanas noteikumiem attiecībā uz lauku saimniecībām, lai veicinātu to nepārtrauktību (*loi du 29 août 1988 relative au régime successoral des exploitations agricoles en vue d'en promouvoir la continuité*)).

Ja viss mantojums vai tā daļa nesastāv no lauku saimniecības, bet to veido nekustamie īpašumi, kas bijuši daļa no mirušās personas lauku saimniecības, un ja kāds no lejupējiem mantiniekiem taisnā līnijā uztur attiecīgos īpašumus lauku saimniecībā, kur tie atrodas, arī attiecīgais mantinieks var pārņemt minētos īpašumus, pamatojoties uz īpašuma vērtējumu, saskaņā ar Civilkodexa noteikumiem, kas nosaka pārdzīvojušā laulātā un pārdzīvojušā faktiskā kopdzīves partnera tiesības (1988. gada 29. augusta likuma 1. panta trešā daļa).

Visbeidzot, 1900. gada 16. maija Likuma par mazu mantojumu mantošanas noteikumiem (*loi du 16 mai 1900 sur le régime successoral des petits héritages*)

4. pants paredz, ka gadījumos, kad viss mantojums vai tā daļa sastāv no nekustamajiem īpašumiem, par kuriem "kadastrālo ieņēmumu" pilna summa (nosacītie ienākumi no nomas maksas) nepārsniedz 1565 EUR (likuma 1. pants), neskarot tiesības, kas pārdzīvojušajam laulātajam piešķirtas ar Civilkodexa 1446. pantu, katrs no mantiniekiem taisnā līnijā un, ja piemērojams, pārdzīvojušais laulātais, kurš nav šķīries vai atšķirts no mirušās personas, var, pamatojoties uz īpašuma vērtējumu, pārņemt vai nu mājokli, ko apdzīvojis mirušā persona, viņas laulātais vai kāds no viņas lejupējiem radniekiem, kopā ar tā mēbelēm, vai arī māju, mēbeles un zemi, ko mājas iemītnieks personīgi izmantojis savā vārdā, lauksaimniecības aprīkojumu un dzīvniekus, kas izmantoti audzēšanai, vai preces, izejmateriālus, profesionālo aprīkojumu un citus piederumus, kas izmantoti komerciālām, sīkražošanas vai rūpnieciskām vajadzībām.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Šie noteikumi ir obligāti, tomēr likumā nav skaidri noteikts, vai tie būtu jāpiemēro neatkarīgi no piemērojamiem tiesību aktiem.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Pastāv vairākas procedūras šo tiesību garantēšanai:

lietojuma tiesību konversijas pieteikuma apstiprināšana ģimenes lietu tiesā — ģimenes lietu tiesa var atteikt lietojuma tiesību konversiju un pilnu īpašumtiesību piešķiršanu, ja tas var būtiski kaitēt uzņēmuma interesēm vai profesionālajai darbībai, vai apstiprināt pieteikumu, ja to uzskata par taisnīgu, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus (Civilkodexa 745. *quater* panta 2. punkts);

lauku saimniecības pārņemšana — ja ieinteresētā persona vai kāds no tās kreditoriem iesniedz šādu pieteikumu, ģimenes lietu tiesa uzdod veikt īpašuma vērtēšanu. Šajā nolūkā tiesa var iecelt vienu vai vairākus ekspertus (1988. gada 29. augusta likuma 4. panta pirmā daļa — prioritārā kārtība ir noteikta 3. pantā). Ja pārņemšanas metode tiek apstrīdēta vai ja kāda no ieinteresētajām personām atsakās dot piekrišanu vai nepiedalās, ģimenes lietu tiesa izsauc ieinteresētās personas vai to likumīgos pārstāvjus vismaz 15 dienas iepriekš. Noteiktajā datumā ieinteresētās personas tiekas sēdē, ko vada tiesnesis, kurš tās izsaucis. Sēde notiek, pat ja viena vai vairākas ieinteresētās personas nav ieradušās. Attiecīgā gadījumā tiesnesis, kurš vada sēdi, ieceļ notāru klāt neesošo pušu aizvietošanai, viņu daļu saņemšanai un attiecīgo daļu apstiprināšanai. Notāra nodevas maksā puses, kuras pārstāv notārs. Tiesnesis izšķir

strīdus un akta parakstīšanas nolūkā aicina puses vērsties pie notāra, ko iecēlušas puses, vai pie notāra, ko iecēlusi tiesa, ja puses nespēj vienprātīgi izvēlēties notāru (1988. gada 29. augusta likuma 4. panta trešā daļa). Persona, kura pārņem nekustamo īpašumu, nevar to pārdot 10 gadus no pārņemšanas akta parakstīšanas, izņemot, ja tas notiek būtiska iemesla dēļ, ko ģimenes lietu tiesa iepriekš atzinusi par pamatotu (1988. gada 29. augusta likuma 6. panta pirmā daļa);

mazu mantojumu pārņemšana — procedūra lielā mērā ir tāda pati kā lauku saimniecības pārņemšanas procedūra (1900. gada 16. maija likuma 4. panta trešā un piektā daļa). Vienīgā atšķirība ir periods, kurā pārņemto īpašumu nevar pārņemt, izņemot, ja tas notiek būtiska iemesla dēļ, ko ģimenes lietu tiesa iepriekš atzinusi par pamatotu, proti, tie ir pieci gadi no pārņemšanas akta parakstīšanas (1900. gada 16. maija likuma 5. pants).

Lapa atjaunināta: 27/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Bulgārija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Saskaņā ar spēkā esošajām materiālo tiesību normām šādas personas nevar būt mantinieki vai iegātāri:

- 1) personas, kas mantojuma atklāšanās dienā vēl nav ieņemtas, un
- 2) personas, kas dzimušas dzīvotnespējīgas.

Saskaņā ar tiesību aktiem visas personas, kas ir dzimušas dzīvas, tiek uzskaitītas par dzīvotnespējīgām, kamēr nav pierādīts pretējais.

Papildus iepriekš minētajām personām mantojums nepienākas arī šādām personām, kas uzskatāmas par necienīgām to saņemt:

- 1) persona, kas ir tīši nogalinājusi vai mēģinājusi nogalināt mirušo, mirušā laulāto vai bērnu, un šo noziedzīgo nodarījumu līdzdalībnieks, izņemot, ja šī darbība izdarīta apstākļos, kas neparedz sodāmību, vai attiecīgā persona ir apžēlota;
- 2) persona, kas nepatiesi apsūdzējusi mirušo noziedzīgā nodarījumā, kurš sodāms ar brīvības atņemšanas sodu vai smagāku kriminālsodu, izņemot, ja kriminālvajāšana par nepatieso apsūdzību sāk, pamatojoties uz cietušā iesniegtu sūdzību, bet šāda sūdzība nav iesniegta;
- 3) persona, kas ar spēku vai krāpšanu ir pamudinājusi mirušo taisīt, grozīt vai atcelt testamentu vai ir liegusi mirušajam veikt kādu no minētajām darbībām, vai ir iznīcinājusi, slēpusi vai izmainījis mirušā testamentu, vai ir tīši izmantojis neīstu testamentu.

Tie, kas uzskatāmi par necienīgiem saņemt mantojumu, var to saņemt tikai tad, ja mirušais ar aktu, kura saturu ir apliecinājis notārs, vai ar testamentu ir skaidri atzinis viņus par cienīgiem.

Ja mirušais, apzinādamies necienīguma iemeslu, ir sastādījis testamentu par labu personai, kas nav cienīga saņemt mantojumu, bet nav skaidri atzinis šo personu par cienīgu, persona, kas nav cienīga saņemt mantojumu, to saņem tikai testamenta noteiktajās robežās.

Saskaņā ar spēkā esošo Ģimenes kodeksa (*Semeen kodeks*) 54. pantu pēc šķiršanās bijušie laulātie vairs nav viens otra likumīgie mantinieki un zaudē tiesības saņemt labumus, kas izriet no kādiem iepriekš spēkā bijušiem darījumiem attiecībā uz laulātā nāvi.

Šo noteikumu tomēr nepiemēro, ja testators ir skaidri norādījis, ka testamentārie darījumi paliek spēkā arī pēc šķiršanās.

Īpašumtiesību likums (*Zakon za sobstvenostta*), savukārt, nosaka ierobežojumu attiecībā uz mantojuma piešķiršanu ārvalstij, proti, ārvalsts nevar iegūt īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu Bulgārijā mantošanas ceļā.

Bulgārijas tiesību sistēmā īpašos tiesību aktos ir noteikti vēl divi ierobežojumi attiecībā uz nekustamā īpašuma mantošanu, kas ir saistīti ar attiecīgā īpašuma īpašo veidu.

Tā Lauksaimniecības zemes īpašumtiesību un izmantošanas likumā (*Zakon za sobstvenostta i polzvaneto na zemedelskite zemi*) ir izklāstīti īpaši noteikumi par lauksaimniecības zemes mantošanu.

Saskaņā ar minētā likuma 3.b pantu ārvalstniekiem, kas likumiskās mantošanas kārtībā iegūst īpašumtiesības uz lauksaimniecības zemi, bet neatbilst Līgumā par Bulgārijas Republikas pievienošanu Eiropas Savienībai noteiktajiem nosacījumiem, trīs gadu laikā no mantojuma atklāšanās ir jānodod īpašumtiesības personām, kas ir tiesīgas iegūt šādus īpašumus, izņemot gadījumus, kad starptautiskā līgumā, kas ratificēts Bulgārijas Republikas konstitūcijas 22. panta 2. punktā noteiktajā procedūrā, ir paredzēts citādi.

Tāpat Mežu likuma (*Zakon za gorite*) 24. panta 1. punktā ir noteikts ierobežojums attiecībā uz mežu īpašumu, proti, ārvalstniekiem, kas likumiskās mantošanas kārtībā iegūst īpašumtiesības uz mežiem un meža resursu zemi, bet neatbilst Līgumā par Bulgārijas Republikas pievienošanu Eiropas Savienībai noteiktajiem nosacījumiem, trīs gadu laikā no mantojuma atklāšanās ir jānodod īpašumtiesības personām, kas ir tiesīgas iegūt šādus īpašumus, izņemot gadījumus, kad starptautiskā līgumā, kas ratificēts Bulgārijas Republikas konstitūcijas 22. panta 2. punktā noteiktajā procedūrā, ir paredzēts citādi.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Parasti, ja īpašā tiesību akta noteikumi nonāk pretrunā vispārīgajiem noteikumiem, prevalē īpašā tiesību akta noteikumi; tāpēc iepriekš minētos ierobežojošos noteikumus piemēro vienmēr, kad ir spēkā to piemērošanas materiālie priekšnosacījumi.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Ar Lauksaimniecības zemes īpašumtiesību un izmantošanas likumu ir noteikta īpaša procedūra, kas nodrošina tā paša likuma 3.b panta 1. punktā minētā pienākuma ievērošanu, proti, dod valstij iespēju izpirkt lauksaimniecības zemes par cenām, kas noteiktas ar Ministru padomes noteikumiem, ja ārvalstnieks minētajā noteikumā paredzētajā termiņā nenodod īpašumtiesības.

Līdzīgi arī Mežu likumā attiecībā uz mežu īpašumiem ir noteikts, ka valsts var izpirkt lauksaimniecības zemi par cenām, kas noteiktas Ministru padomes noteikumos, ja nav ievērots tā paša likuma 24. panta 1. punktā minētais termiņš.

Lapa atjaunināta: 24/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Čehija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Īpašu noteikumu nav.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

—

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Īpašu izpildes nodrošināšanas procedūru nav.

Lapa atjaunināta: 31/03/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Vācija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Īpaši ierobežojumi ES Mantošanas regulas 30. panta nozīmē ir ietverti Vācijas regulējumā par lauku saimniecību īpašumu mantošanu (*Anerbenrecht*), jo tas ar konkrētiem nosacījumiem paredz īpašus noteikumus par lauksaimniecībā izmantojamu īpašumu mantošanu.

Šādi noteikumi ir paredzēti Noteikumos par lauku saimniecībām (*Höfeordnung*), kas ir Hamburgā, Lejassaksijā, Ziemeļreīnā-Vestfālenē un Šlēsvīgā-Holšteinā piemērojams daļēji federāls tiesību akts, kā arī atsevišķu federālo zemju tiesību aktos par lauku saimniecību īpašumu mantošanu (Bādenes-Virtembergas Lauku saimniecību likumā (*Hofgütergesetz*) un Lauku saimniecību īpašumu mantošanas likumā (*Anerbengesetz*), kurš piemērojams tikai tad, ja mirušais dzimis pirms 1930. gada 1. janvāra; Hesenes Noteikumos par lauku īpašumiem (*Landgüterordnung*); Reinzemes-Pfalcas Noteikumos par lauku saimniecībām (*Höfeordnung*); Brēmenes Lauku saimniecību likumā (*Höfegesetz*)). Citās federālajās zemēs šādu noteikumu nav. To, kurš tiesību akts par lauku saimniecību īpašumu mantošanu ir piemērojams, nosaka saskaņā ar ES Mantošanas regulas 36. panta 2. punkta c) apakšpunktu. Turklāt ir piemērojami arī atsevišķie Civilkodeksa noteikumi par īpašumu mantošanu (1515. panta 2. punkts, 2049. pants, 2312. pants), kā arī Likuma par darījumiem ar nekustamo īpašumu (*Grundstücksverkehrsgesetz*) 13. pants, kas paredz iespēju nodot lauku saimniecību tikai vienam no likumīgajiem līdzmantniekiem. Noteikumos par lauku saimniecībām ir ietverti īpaši noteikumi par konkrētu lauku saimniecību mantošanu, lai novērstu iespēju, ka lauku un mežu apsaimniekošanas saimniecības mantojot tiek sadalītas. Noteikumos par lauku saimniecībām ietvertie noteikumi paredz, ka īpašumtiesības piešķir tikai vienam mantniekam (kas manto lauku saimniecību); tādējādi garantējot, ka ekonomiski dzīvotspējīgas lauku saimniecības tiek saglabātas, nododot tās nākamajai paaudzei. Šie noteikumi ne tikai atbilst individuālu lauku saimniecību īpašnieku privātajām interesēm, bet arī sabiedrības interesei novērst lauku saimniecību sadalīšanu un saglabāt to produktivitāti.

Pārējie līdzmantnieki var prasīt kompensāciju, tomēr summa, ko var pieprasīt, ir mazāka nekā citos mantojuma strīdos; šādi noteikts ar nolūku aizsargāt lauku saimniecības pret pārmērīgu atlīdzību un kompensāciju pieprasījumiem, kuri apdraudētu to izdzīvošanu.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Ņemot vērā to, ka regulējums par lauku saimniecību īpašumu mantošanu ir ieviests ar mērķi nodrošināt, ka lauku saimniecības tiek saglabātas, nododot tās no paaudzes paaudzē, valstī esošajiem lauksaimniecībā izmantojamiem īpašumiem ir jāpiemēro iepriekš aprakstītie īpašie noteikumi neatkarīgi no tā, kuras valsts tiesību akti piemērojami mirušās personas mantojumam.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Saskaņā ar Procedūras noteikumiem lietās, kas saistītas ar lauku saimniecībām (*Verfahrensordnung für Höfesachen (HöfeVfO)*), Vācijas tiesību sistēmā Lauksaimniecības lietu tiesa (*Landwirtschaftsgericht*) var veikt konkrētas pārbaudes procedūras, piemēram, lai pārliecinātos, vai testamenta noteikumi vai lauku saimniecības nodošanas līgumi nav pretrunā tiesību aktiem par lauku saimniecību pēcteciģu mantošanu.

Lapa atjaunināta: 25/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Igaunija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

 Likuma par mantošanas tiesībām 4. pantā noteikts, ka pēc mantojuma atklāšanās mantojums nonāk mantnieka īpašumā. Tas parasti nozīmē, ka mantniekam tiek nodotas visas tiesības un saistības. Vienīgjie izņēmumi ir saistīti ar tām tiesībām un saistībām, kas pēc būtības ir nesaraunami saistītas ar mantojuma atstājēja personu vai kas saskaņā ar tiesību aktiem nav nododamas citai personai (Likuma par mantošanas tiesībām 130. panta 1. punkts). Pamatojoties uz sabiedrības interešu apsvērumiem, konkrētu veidu lietu tiesības ir ierobežotas atbilstoši Likumam par nekustamā īpašuma iegūšanas ierobežojumiem, tomēr tas neattiecas uz nekustamā īpašuma iegūšanu mantošanas ceļā (likuma 2. panta 1. punkta 6. apakšpunkts).

Ierobežojumi var attiekties uz līdzdalību konkrētu veidu uzņēmumu īpašumtiesībās. Piemēram, saskaņā ar Advokātu asociācijas likumu tikai advokāti var būt akcionāri advokātu sabiedrībā (Advokātu asociācijas likuma 54. panta 1. punkts). Ja tiesībpārņēmējs nav advokāts, viņam tiks kompensēta viņa akciju vērtība.

Arī privātas akciju sabiedrības statūtos var būt noteikts ierobežojums, kas nosaka, ka akcijas netiek nodotas tiesībpārņēmējam; arī šādā gadījumā tiesībpārņēmējam kompensē viņa akciju vērtību (Komerckodeksa 153. pants).

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Īpašu noteikumu piemērošana nav atkarīga no tiesību aktiem, kas ir piemērojami attiecībā uz mantošanu.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Īpašu procedūru nav.

Lapa atjaunināta: 23/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Grieķija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Grieķijas tiesību aktos ir daži īpaši noteikumi, kas saimniecisku, ģimenes vai sociālu apsvērumu dēļ ierobežo Grieķijā esošu īpašumu mantošanu.

Īpaši noteikumi attiecas uz:

A) Mūku īpašumiem (sk. Likuma Nr. 3414/1909 par Vispārējo baznīcas fondu un klosteru pārvaldību 4., 18. un 19. pantu, kas saglabājuši spēku saskaņā ar Likuma par Grieķijas Civilt kodeksa ieviešanu 99. pantu, Likuma Nr. 4684/1930 7. panta 2. punktu un 25. pantu, Likuma Nr. 1918/1942 1. pantu un Likuma Nr. 2067/1952 I pantu). Konkrēti šajos noteikumos minēts, ka atbilstīgi tiesību aktiem mūka īpašums pēc viņa mantiniekiem paredzētās daļas atskaitīšanas tiek nodots klosterim, kurā viņš tiek apbedīts un kura reģistrā viņš ir reģistrēts. Novēlējumi, ziedojumi un mantojumi, kas pienākas mūkam pēc iestāšanās klosterī, pieder klosterim, un attiecībā uz īpašumiem, kas pārgājuši klostera īpašumā, mūks saglabā lietojuma tiesības tikai 50 % apmērā; savukārt īpašumi, ko mūks par atlīdzību iegūvis pēc zvēresta došanas, pienākas pašam mūkam, un mūks var tos nodot citām personām, bet to nevar darīt ar bezatlīdzības darījumu. Ja mūks patur šos īpašumus, pēc viņa nāves 50 % no tiem pāriet Baznīcas centrālajam finanšu dienestam un 50 % — klosterim. Turklāt Atona kalna teritorijā uz mūkiem attiecas vēl konkrētāki īpašie noteikumi (sk. Atona kalna hartas 101. pantu, kura atstāta spēkā saskaņā ar Likuma par Grieķijas Civilt kodeksa ieviešanu 99. pantu). Ja šie mūki iegūst īpašumu pēc zvēresta došanas, īpašums pāriet klosterim neatkarīgi no tā, kad mūks mirst, turklāt īpašumu novēlēšana testamentā, kā arī pats testaments nav spēkā.

B) Īpašumi, kurus kā mantojumu, novēlējumu vai ziedojumu saņem Grieķijas valsts vai valsts struktūra, kas ir publisko tiesību subjekts, vai kuri tiek nodoti sabiedriskā labuma mērķiem (sk. Likumu Nr. 4182/2013 par sabiedriskā labuma īpašumiem, nepieprasītiem mantojumiem un citiem noteikumiem). Finanšu ministrs var īpašumu mantošanu apstiprināt vai noraidīt; izņēmums ir gadījums, kad valsts iegūst mantojumu no personas, kura nomirusi, neatstājot novēlējumu: šāds mantojums nav noraidāms. Turklāt valstij šādi īpašumi ir vienmēr jāpieņem ar inventāra tiesībām, proti, valsts uzņemas ar mantojumu saistītās parādsaistības tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz mantojuma apmēru.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Īpašie noteikumi attiecas uz mantošanu neatkarīgi no tiesību aktiem, kas to reglamentē.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Attiecībā uz B punktā minētajiem Likuma Nr. 4182/2013 īpašajiem noteikumiem cita starpā ir noteikts, ka gadījumos, kad tiek apstiprināts testaments vai tiek reģistrēts ārvalstīs apstiprināts testaments, kas ietver norādījumus par labu sabiedriskā labuma mērķiem vai par labu valstij vai publisko tiesību struktūrai, tiesas amatpersona un/vai konsulārā iestāde vietā, kurā testaments tiek apstiprināts vai reģistrēts, kā arī Atēnu Pirmās instances tiesas amatpersona, kurai testaments nosūtīts, nākamā mēneša pirmo 10 dienu laikā nosūta apstiprināšanas lietas kopiju attiecīgajam Finanšu ministrijas direktorātam. Minētajā likumā turklāt noteikts, ka sabiedriskā labuma mērķiem novēlēti īpašumi jāizmanto tā, kā norādījis testators vai dāvinātājs, un ka ir aizliegts mainīt sabiedriskā labuma mērķus un īpašuma apsaimniekošanas metodes un noteikumus, kā arī tā pārvaldības nosacījumus. Ja rodas šaubas par testatora vai dāvinātāja nodomu vai ja tas tiek apstrīdēts, lietu izskata kompetentā tiesa. Ar minēto likumu arī tika izveidots Sabiedriskā labuma īpašumu reģistrs (Nacionālais dāvinājumu reģistrs), kurā jāreģistrē visi šādi īpašumi.

Lapa atjaunināta: 29/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Spānija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

- Lai īpašumu paturētu tajā pašā dzimtā, kad to manto augšupējs radnieks, tiesību aktos ir noteikts, ka īpašums ir jārezervē tās pašas līnijas radniekiem (Spānijas Civilt kodeksa (*Código Civil*) 811. pants), un atraitnim(-nei) ir jārezervē jebkurš īpašums, kas tiek mantots no viņa(-as) mirušā laulātā, ja viņš(-a) stājas laulībā atkārtoti vai viņam(-ai) ir cits bērns (Civilt kodeksa 968. pants). Augšupējie radnieki pirms jebkuras citas personas manto īpašumu, kas dāvināts viņu bērniem vai leņupējiem mantiniekiem, kuri miruši un nav atstājuši aiz sevis pēcnācējus (Civilt kodeksa 812. pants).
- Īpašumu, kas atrodas Biskajas provincē, var nodot tikai konkrētiem radniekiem (Likuma 3/1992 17. pants) — šādas tiesības ir piešķirtas visiem Biskajas provinces iedzīvotājiem (Likuma 3/1992 23. pants).
- Lai novērstu uzņēmumu darbības likvidēšanu saimniecisku apsvērumu dēļ vai ģimenes interesēs, testators var noteikt pārējiem mantiniekiem viņu daļas samaksu, tostarp atliktu maksājumu, pat ja mantojuma vērtība naudā nav pietiekama (Civilt kodeksa 1056. panta otrā daļa).
- Kapitālsabiedrība (*sociedad de capital*) savos statūtos var ierobežot daļu nododamību, cita starpā arī to turētāja nāves gadījumā. Ja pastāv šāds ierobežojums, kapitālsabiedrībai ir jāizvirza persona, kurai jāatpērk mantiniekam atvēlētās daļas, vai pašai jāatpērk daļas (Spānijas Karaļa Likumdošanas dekrēta 1/2010 par kapitālsabiedrībām (*Ley de sociedades de capital*) 124. pants).
- Saimniecisku apsvērumu dēļ ir noteikta minimālā platība lauku īpašumiem, lai izbeigtu to sadalīšanu starp mantiniekiem (Likuma 15/1995 par lauku saimniecību modernizāciju 23. pants un turpmākie panti).
- Sociālu apsvērumu dēļ valsts un autonomo kopienu tiesību aktos ir noteikti ierobežojumi sociālo mājokļu nodošanai.
- Tiesību akti par lauku un pilsētas īpašumu nomu ļauj noteiktiem ģimenes radniekiem pāņņēmējiem iegūt nomas tiesības subrogācijas ceļā (Likuma 49/2003 par lauku īpašumu nomu 24. pants un Likuma 29/1994 par pilsētas īpašumu nomu 16. un 33. pants).
- Lai iegūtu tiesības uz īpašumu, kas atrodas zonās, kuras ir paziņojušas, ka tās piemēro ierobežojumus ārvalstnieku īpašumtiesībām, ir vajadzīga militāra atļauja, ko izsniedz, pamatojoties uz valsts drošības vai valsts suverenitātes apsvērumiem (1975. gada 12. marta Likuma 8/1975 par zonām un būvēm, kas ir valsts drošības interesēs, 4., 16. un 18. pants un Karaļa 1978. gada 10. februāra Dekrēta 689/1978 46. pants).

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Attiecībā uz īpašumu, kas atrodas Spānijā, piemēro b), e), f), g) un h) punktu neatkarīgi no tiesību aktiem, kas reglamentē mantošanu; ja uzņēmumu reglamentē Spānijas tiesību akti, piemēro d) punktu.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Notārs, kas dokumentē nodošanu, un īpašuma reģistra darbinieks, kurš atbild par reģistrāciju, pārbauda, vai nodošana ir likumīga. Protams, var prasīt arī tiesas rīkojumu.

Lapa atjaunināta: 26/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Horvātija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Horvātijas tiesību aktos nav īpašu noteikumu, kas saimniecisku, ģimenes vai sociālu apsvērumu dēļ noteiktu ierobežojumus, kuri attiecas uz nekustamā īpašuma, noteiktu veidu uzņēmumu vai citu īpašu kategoriju īpašumu mantošanu vai to ietekmē.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Skatīt iepriekšējo atbildi.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Skatīt iepriekšējo atbildi.

Lapa atjaunināta: 29/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Kipra

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Kiprā nav šādu īpašu noteikumu. Taču pastāv tiesību normas, kas aizsargā likumiskos mantiniekus un aizliedz testamentā izteikt gribu par tā saukto mantojuma "neatņemamo daļu".

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Skatīt atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

Attiecībā uz nekustamo īpašumu piemēro Testamentu un mantojumu likuma 195. punktu (ar grozījumiem).

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Nav īpašu atbilstības procedūru. Atbilstības procedūras ir identiskas visos gadījumos.

Lapa atjaunināta: 01/02/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Luksemburga

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Jā, Luksemburgas tiesību aktos ir noteikti šādi ierobežojumi. Tas ir neatraidāmo mantinieku mantojums, kā definēts Civilkodeksā (*Code civil*). Tomēr ir jāņem vērā, ka šie noteikumi neparedz ierobežojumus attiecībā uz konkrētiem īpašuma veidiem vai īpašiem uzņēmumiem jautājuma nozīmē, vai īpašām aktīvu kategorijām, kā minēts jautājumā. Neatraidāmo mantinieku mantošanas kārtība nosaka ierobežojumus attiecībā uz tiesisku īpašuma daļu neatkarīgi no daļā iekļautā īpašuma veida.

Civilkodeksa 913. pantā ir definēti principi, saskaņā ar kuriem novēlējumi testamentos nevar pārsniegt pusi no testatora aktīviem, ja testatoram ir viens pārdzīvojušais bērns, vienu trešdaļu no testatora aktīviem, ja testatoram ir divi pārdzīvojušie bērni, un vienu ceturtdaļu no testatora aktīviem, ja testatoram ir trīs vai vairāk pārdzīvojušo bērnu. Saskaņā ar Civilkodeksa 916. pantu, ja pēcnācēju nav, novēlējumi testamentos vai dāvinājumi uz apliecināšu dokumentu pamata var attiekties uz visiem aktīviem.

Skaidrības labad jānorāda, ka, lai gan šie ierobežojumi neizriet no tiesību aktiem par mantošanu, būtu jāpiemin grozītais 1983. gada 18. jūlija Likums par valsts apskates vietu un dabas pieminekļu saglabāšanu un aizsardzību (*loi modifiée du 18 juillet 1983 concernant la conservation et la protection des sites et monuments nationaux*). Nekustamajam īpašumam, kas uzskaitīts saskaņā ar minētā likuma noteikumiem, piemēro konkrētus ierobežojumus neatkarīgi no tā, vai uz šādu īpašumu attiecas nākotnes vai atvērts mantojums. Tādējādi, piemēram, minētā likuma 10. panta pirmās daļas pirmajā teikumā ir noteikts, ka uzskaitījumā iekļautu nekustamo īpašumu nevar iznīcināt vai pārvietot, tā lietojumu nevar mainīt, un īpašumā nevar veikt restaurācijas, remonta vai pārveidošanas darbus bez kompetentā ministra atļaujas. Turklāt minētā likuma 15. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka uzskaitījumā iekļautam nekustamajam īpašumam nevar pievienot jaunas būves bez kompetentā ministra īpašas atļaujas.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Ekspertiem ir dažādi viedokļi par to, vai uz īpašuma neatraidāmajiem mantiniekiem attiecas starptautiskā kārtība un vai tāpēc šāda mantošana ir jāatbalsta neatkarīgi no mantošanai piemērojamajiem tiesību aktiem.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Jā, attiecībā uz neatraidāmajiem mantiniekiem. Ja piešķirumi — vai tie būtu dāvinājumi vai novēlējumi nāves gadījumā — pārsniedz pieejamo daļu, tos var samazināt līdz attiecīgajai daļai, kad mantojums tiek atvērts. Civilkodeksa 920. pantā un turpmākajos pantos ir noteikta procedūra ziedojumu un novēlējumu samazināšanai, kas ir piemērojama šādā situācijā.

Lapa atjaunināta: 03/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Ungārija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

1) Lauksaimniecības un mežsaimniecības zeme

1.1. Vispārīgi

Saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes īpašumtiesību iegūšanu reglamentē stingri noteikumi. Šādi ierobežojumi skar arī iegūšanu mantošanas kārtībā neatkarīgi no tā, vai mantotāji ir Ungārijas valstspiederīgie, citu dalībvalstu valstspiederīgie vai citi ārvalstnieki. Ierobežojošie noteikumi ir ietverti šādos divos likumos:

2013. gada Likums CXXII par darījumiem ar lauksaimniecības un mežsaimniecības zemi (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény*) (Zemes darījumu likums) un

2013. gada Likums CXXII, ar ko nosaka dažādus noteikumus un pārejas pasākumus attiecībā uz 2013. gada Likumu CXXII par darījumiem ar lauksaimniecības un mežsaimniecības zemi (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CXXII. törvény*) (2013. gada Likums par pārejas pasākumiem).

Noteikumi ir ļoti sarežģīti; galvenos noteikumus, kas ir būtiski attiecībā uz mantošanu, var apkopot šādi.

1.2. Nekustamais īpašums, uz kuru attiecas ierobežojumu materiālā piemērošanas joma

Tiesiskie ierobežojumi attiecas uz "*lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes*" iegādi. Saskaņā ar Zemes darījumu likuma 5. panta 17. punktu jēdziens "*lauksaimniecības un mežsaimniecības zeme*" (lauksaimniecības zeme) ietver:

visus zemes gabalus, kas reģistrēti nekustamā īpašuma reģistrā kādam no šādiem lietojumiem: aramzeme, vīnogulāju zeme, augļu dārzs, dārzs, pļava, ganība (zālājs), niedrājs, mežs un kokaugiem klāta platība (neatkarīgi no tā, vai zeme atrodas pilsētas vai perifērijas zonā), un zemes gabalus, kas netiek apstrādāti un kas nekustamā īpašuma reģistrā reģistrēti kā "platība, kura Valsts Mežsaimniecības datubāzē reģistrēta kā mežs".

1.3. Ierobežojumi, kas attiecas uz īpašumtiesību iegūšanu mantošanas kārtībā

Zemes darījumu likumā likumiskā mantošana un testamentārā mantošana tiek uzskatīta par dažādiem mantošanas veidiem attiecībā uz lauksaimniecības zemes īpašumtiesību iegūšanu. Likumā aprakstītie ierobežojumi attiecas tikai uz īpašumtiesību iegūšanu testamentārās mantošanas kārtībā, bet neattiecas uz lauksaimniecības zemes iegūšanu īpašumā likumiskās mantošanas kārtībā.

2013. gada Likuma par pārejas pasākumiem 8. panta 1. daļas nozīmē gadījumā, kad testamentārs mantinieks var kļūt par mantinieku uz likuma pamata — ja nav testamenta un ja citi mantinieki ir izslēgti no mantojuma —, uzskata arī par īpašumtiesību iegūšanu likumiskās mantošanas kārtībā ierobežojumu saistībā ar īpašumtiesību iegūšanu piemērošanas nolūkā.

1.3.1. Noteikumi par īpašumtiesību iegūšanu testamentārās mantošanas kārtībā

a) Vajadzīga valsts iestādes atļauja

Ja testators testamentā izsaka savu gribu saistībā ar īpašumtiesībām uz lauksaimniecības zemi, lai saskaņā ar testamentu tiesīgais mantinieks tās varētu iegūt, ir vajadzīga valsts iestādes (administratīvās lauksaimniecības struktūras) apstiprinājums atļaujas veidā (Zemes darījumu likuma 34. pants).

Apstiprināšanas procedūrā administratīvā lauksaimniecības struktūra pārliecinās,

vai mantinieks ir tiesīgs iegūt tiesības un

vai ar testamentu netiek pārkāpts vai apiets ierobežojums attiecībā uz īpašumtiesību iegūšanu.

b) Ierobežojumi saistībā ar lauksaimniecības zemes iegūšanu īpašumā

Zemes darījumu likumā individuālām tiesību subjektu kategorijām ir noteiktas atšķirīgas tiesības iegūt īpašumā lauksaimniecības zemi. Šajā ziņā būtu jāatšķir turpmāk norādītās personu kategorijas.

i) Tiesību subjekti, kuri nevar iegūt īpašumā lauksaimniecības zemi nekādos apstākļos

Tie ir šādi:

ārvalstu fiziskas personas (dalībvalstu valstspiederīgie nav iekļauti šajā definīcijā);

ārvalstis (vai to provinces, vietējās valdības vai jebkura no to struktūrām);

vietējās vai ārvalstu juridiskās personas (ar dažiem izņēmumiem).

Izņēmums — aizliegums juridiskām personām iegūt lauksaimniecības zemi, pamatojoties uz pēdējās gribas rīkojumu, neattiecas uz baznīcām (vai uz to organizācijām, institūcijām vai vienībām, kurām ir juridiskas personas statuss saskaņā ar baznīcas iekšējiem noteikumiem").

ii) Personas, uz kurām attiecas "lauksaimnieka" definīcija

Jēdziens "lauksaimnieks" ir definēts Zemes darījumu likuma 5. panta 7. punktā. Šī definīcija attiecas uz fiziskām personām, kuras ir Ungārijas valstspiederīgie vai citas dalībvalsts valstspiederīgie un kuras kompetentās iestādes ir reģistrējušas oficiālā reģistrā, ko uztur šim nolūkam. Lai personu reģistrētu, ir jābūt izpildītiem likumā paredzētiem priekšnosacījumiem (lauksaimniecības vai mežsaimniecības speciālista kvalifikācija; sertificētas lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbības un ieņēmumi no šādām darbībām, u. tml.).

Šai personu kategorijai maksimālais platības ierobežojums lauksaimniecības zemei, kas var piederēt katrai šādai personai, jeb "*zemes iegūšanas īpašumā maksimālais ierobežojums*" ir 300 hektāri; šajā platībā jāiekļauj zemes platība, kas attiecīgajai personai jau pieder, un zemes platība, attiecībā uz kuru persona jau īsteno lietošanas tiesības (Zemes darījumu likuma 16. panta 1. punkts).

iii) Fiziskas personas, kuras nav "lauksaimnieki", bet ir Ungārijas vai citas dalībvalsts valstspiederīgie

Personas, kuras ietilpst šajā kategorijā, var iegūt īpašumtiesības uz lauksaimniecības zemi, ja to valdījumā esošās lauksaimniecības zemes platība, ieskaitot tās lauksaimniecības zemes platību, kuru viņas vēlas iegūt, nepārsniedz 1 hektāru (Zemes darījumu likuma 10. panta 2. punkts).

Izņēmums — iepriekš minētais ierobežojums neattiecas uz īpašumtiesību iegūšanas darījumiem starp tuviem radniekiem. Tomēr šādos gadījumos piemēro arī zemes iegūšanas īpašumā maksimālo ierobežojumu, kas ir 300 hektāri (Zemes darījumu likuma 10. panta 3. punkts un 16. panta 1. punkts).

Iepriekš minēto noteikumu nolūkos "*dalībvalsts valstspiederīgā*" definīcija attiecas uz šādām personām (Zemes darījumu likuma 5. panta 24. punkts):

Eiropas Savienības dalībvalsts (izņemot Ungārijas) valstspiederīgais;

Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts valstspiederīgais;

citas dalībvalsts valstspiederīgais, kuram piemēro tādu pašu kārtību kā iepriekš minētajām personām, pamatojoties uz starptautisku līgumu.

1.3.2. Īpašumtiesību iegūšana likumiskās mantošanas kārtībā

Iepriekš aprakstītie ierobežojumi (1.3.1. punkts) neattiecas uz lauksaimniecības zemes iegūšanu īpašumā likumiskās mantošanas kārtībā. Tādējādi persona, kurai ir aizliegts iegūt īpašumā lauksaimniecības zemi Ungārijā testamentārās mantošanas kārtībā (vai noslēdzot iegādes darījumu starp dzīvi esošām personām) (piemēram, persona, kura nav dalībvalsts valstspiederīgais), to var izdarīt likumiskās mantošanas kārtībā.

2) Šaujamoču un munīcija

2.1. Vispārīgi

Saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem šaujamoču un munīciju var iegūt īpašumā tikai tad, ja ir šaujamoču atļauja. Noteikumi par šaujamoču turēšanu īpašumā ir ietverti šādos tiesību aktos:

2004. gada Likums XXIV par šaujamočiem un munīciju (*a löfgyverekről és löszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény*) (Šaujamoču likums);

2004. gada 31. augusta Valdības dekrēts Nr. 253/2004 par ieročiem un munīciju (*a fegyverekről és löszerekről szóló 253/2004. Korm. rendelet*) (Valdības dekrēts par ieročiem);

iekšlietu ministra 2004. gada 31. augusta Dekrēts Nr. 49/2004 par šautuvēm, šaujamoču un munīcijas uzglabāšanu valsts iestādēs un teorētiskajām zināšanām un prasmēm, kas vajadzīgas, lai varētu turēt īpašumā ieroci (*a lőterekről, a löfgyverek, löszerek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004. BM rendelet*);

Valsts policijas galvenā priekšnieka 2016. gada 7. janvāra Rīkojums Nr. 2/2016 par noteikumiem attiecībā uz šaujamoču uzglabāšanu valsts iestādēs, pārdošanu, atsavināšanu, utilizāciju, nodošanu bez atlīdzības un iznīcināšanu (*a löfgyverek hatósági tárolásának, értékesítésének, elidegenítésének, hatástalanításának, érték nélküli leadásának, megsemmisítésének szabályairól szóló 2/2016. ORFK utasítás*).

2.2. Aktīvi, uz kuriem attiecas ierobežojumu materiālā piemērošanas joma

Likumā noteiktie ierobežojumi attiecas uz "šaujamoču un munīcijas" iegūšanu īpašumā. Šaujamoču likuma 2. panta 16. un 22. punkta nozīmē "šaujamočis" ir jebkurš pārnēsājams ierocis vai gaisa šautene, no kuras var izšaut cieta materiāla lādiņu ar jaudu stobra galā lielāku par 7,5 džouliem; "munīcija" ir jebkura patrona, kas sastāv no lādiņa, šaujampulvera un detonatora un ir iepriekš sakomplektēta vienotā korpusā.

2.3. Ierobežojumi attiecībā uz ieroču mantošanu

Saskaņā ar iekšlietu ministra 2004. gada 31. augusta Dekrēta Nr. 49/2004 14. panta 1. un 2. daļu licences turētāja nāves gadījumā pēc tam, kad *testamenta apstiprinājums ir kļuvis galīgs, mantinieks var prasīt*, lai šaujamoči un/vai munīciju pārdod šaujamoču izplatītājs;

atsavina par labu personai vai organizācijai, kam ir atļauja, lai to iegūtu īpašumā;

utilizē, iznīcina vai

nodod bez atlīdzības.

Ja mantinieks neizmanto iepriekš aprakstītās iespējas, policija var iznīcināt uzglabāto šaujamoči un/vai munīciju vai nodot to šaujamoču izplatītājam pārdošanai pēc tam, kad tirdzniecības eksperts veicis tā novērtēšanu. Ieroču un/vai munīcijas pārdošanai iegūtā summa jāsamaksā īpašniekam, pirms tam atkaitot visas radušās izmaksas.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Jā (attiecībā uz katru no iepriekš minētajiem aktīviem).

Attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības zemi (lauksaimniecības zemi) likuma (Zemes darījumu likuma) preambulā ir uzskaitīti ekonomiskie, ģimenes politikas un sociālie apsvērumi (piemēram, ciematu spēja paturēt savus iedzīvotājus, to vietējo iedzīvotāju vecuma struktūras uzlabošana, nodarbinātības uzlabošana laukos, mazo saimniecību stabilas darbības nodrošināšana utt.), kas skaidri apliecina likumdevēja nolūku Zemes darījumu likumā noteiktos ierobežojumus piemērot ikvienā gadījumā neatkarīgi no tā, kuras valsts tiesību akti reglamentē mantošanu.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

1) Lauksaimniecības un mežsaimniecība zeme

Jā.

Ja notārs, kurš vada testamenta apstiprināšanas procedūru, procedūras laikā uzzina, ka mantojums ietver lauksaimniecības vai mežsaimniecības zemi (lauksaimniecības zemi), un ja testators savā testamentā ir izteicis savu gribu attiecībā uz šādu zemi, notārs nosūta attiecīgo testamentu administratīvajai lauksaimniecības struktūrai, kuras jurisdikcijā atrodas zeme. Minētā struktūra ir kompetenta piešķirt oficiālu apstiprinājumu lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā (Zemes darījumu likuma 34. pants). Šādos gadījumos notārs aptur testamenta apstiprināšanas procedūru, līdz administratīvā lauksaimniecības struktūra ir pieņēmusi lēmumu (2010. gada Likuma XXXVIII par testamenta apstiprināšanas procedūru 71. panta 2. punkta d) apakšpunkts). Apstiprināšanas procedūrā administratīvā lauksaimniecības struktūra pārliecinās,

vai mantinieks ir tiesīgs iegūt tiesības un

vai ar testamentu netiek pārkāpts vai apiets ierobežojums attiecībā uz īpašumtiesību iegūšanu.

Administratīvā lauksaimniecības struktūra savu lēmumu par apstiprināšanu nosūta arī notāram. Ja administratīvā lauksaimniecības struktūra atsaka mantiniekam apstiprinājumu zemes iegūšanai īpašumā, šis testamenta noteikums tiek uzskatīts par spēkā neesošu (Zemes darījumu likuma 34. pants). Šādā gadījumā attiecīgajam testamentam tādējādi nav likumīga spēka, kas notāram ir jāņem vērā, un attiecīgās mantojuma daļas (konkrētās lauksaimniecības zemes) nodošanu mantiniekam, kuram ir tiesības uz to saskaņā ar testamentu, nevar apstiprināt (2010. gada Likuma XXXVIII par testamenta apstiprināšanas procedūru 71. panta 6. punkts).

Administratīvās lauksaimniecības struktūras pienākumus veic apgabala valdības biroji.

2) Šaujamoči un munīcija

Jā.

Saskaņā ar iekšlietu ministra 2004. gada 31. augusta Dekrēta Nr. 49/2004 13. pantu, ja persona, kurai ir šaujamoču licence, nomirst, personai, kuras valdījumā pāriet jebkādi šaujamoči un munīcija, ir nekavējoties jāpaziņo par tiem policijai un arī jānodrošina to droša uzglabāšana, līdz ierodas policija. Policija pārņem šaujamočus un munīciju, par kuriem ziņots, un uzglabā tos, un uztur ar tiem veikto darbību uzskaiti.

Saskaņā ar Valsts policijas galvenā priekšnieka 2016. gada 7. janvāra Rīkojuma Nr. 2/2016 III nodaļu policija pēc tam, kad tā ir pārņēmusi šaujamočus un munīciju,

rakstiski informē mirušā licences turētāja vietējās valdības amatpersonu, kura sagatavojusi mantojuma uzskaites sarakstu (uzskaites amatpersonu), ka šaujamoči un munīcija tiek uzglabāti valsts iestādē;

vienlaikus pieprasa, lai šaujamoči un munīcija tiek iekļauti mantojuma uzskaites sarakstā,

un pieprasa informāciju par to, kurš notārs vadīs testamenta apstiprināšanas procedūru.

Policija rakstiski informēs notāru, kurš vada testamenta apstiprināšanas procedūru, par to, kur atrodas šaujamoči un munīcija, un pieprasīs, lai pēc testamenta apstiprināšanas procedūras slēgšanas tai pārsūta testamenta galīgo apstiprinājumu.

Notārs attiecīgi pēc testamenta apstiprināšanas procedūras slēgšanas pārsūta testamenta galīgo apstiprinājumu policijai. Pamatojoties uz testamenta apstiprinājumu, policija 180 dienu laikā informē mantinieku, ka viņš vai viņa var pieprasīt, lai šaujamočus un munīciju pārdod šaujamoču izplatītājs vai tos atsavina par labu personai vai organizācijai, kam ir atļauja, lai tos iegūtu īpašumā, vai arī tā var ierosināt šaujamoču un munīcijas utilizāciju, iznīcināšanu vai nodošanu bez atlīdzības.

Ja mantinieks neizmanto iepriekš aprakstītās iespējas noteiktajā termiņā, policija var iznīcināt uzglabātos šaujamočus un munīciju vai nodot tos šaujamoču izplatītājam pārdošanai pēc tam, kad tirdzniecības eksperts veicis to novērtēšanu. Ieroču un/vai munīcijas pārdošanai iegūtā summa jāsamaksā īpašniekam, pirms tam atkaitot visas radušās izmaksas (iekšlietu ministra 2004. gada 31. augusta Dekrēta Nr. 49/2004 13. un 14. pants).

Lapa atjaunināta: 02/09/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Nīderlande

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi? Nīderlandē nav īpašu mantas kategoriju, kas minētas ES Mantošanas regulas 30. pantā. Tomēr ne visu veidu manta ir brīvi apgrozāma un nododama.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Nīderlandē nepiemēro.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Nīderlandē nepiemēro.

Lapa atjaunināta: 16/11/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Austrija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Provinču tiesību aktos par nekustamā īpašuma darījumiem (*Grundverkehrsgesetze*) var būt paredzēti ierobežojumi Federālās valdības un provinču nolīguma piemērošanai saskaņā ar Federālā konstitucionālā likuma (*Bundesverfassungsgesetz*) 15.a pantu par civiltiesību noteikumiem attiecībā uz darījumiem ar apbūves gabaliem (Federālais Vēstnesis Nr. 260/1993, kas grozīts ar Federālo Vēstnesi I Nr. 1/2017, pieejams vietnē <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001259>).

Saskaņā ar 2002. gada Mājokļa īpašumu likuma (*Wohnungseigentumsgesetz*) 14. pantu, ja viens no "īpašnieka partnerības" (*Eigentümerpartnerschaft*) partneriem nomirst, piemēro īpašu noteikumu, proti, īpašumtiesības uz mirušā partnera minimālo daļu un mājokļa kopīpašumu ar likumu tieši nodod pārdzīvojušajam partnerim. Tomēr pārdzīvojušais partneris var atteikties no savām tiesībām uz nodotajām īpašumtiesībām (Federālais Vēstnesis Nr. 70/2002, kas grozīts ar Federālo Vēstnesi I Nr. 87/2015, pieejams vietnē <http://www.ris.bka.gv.at/>).

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Uz iepriekšminēto noteikumu 2002. gada Mājokļa īpašumu likuma 14. pantā par kopīpašumu ar tiesībām uz pārdzīvojušā partnera daļu attiecas ES mantošanas regulas 1. panta 2. punkta g) apakšpunktā noteiktie izņēmumi.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Lai nodrošinātu atbilstību 2002. gada Mājokļa īpašumu likuma 14. pantā paredzētajiem noteikumiem, tās 7. daļā ir noteikts, ka gadījumā, kad īpašums atrodas ārvalstīs, pienākumus un pilnvaras, ko parasti uzdod (Austrijas) probācijas tiesai (*Verlassenschaftsgericht*), uzdod kompetentajai Austrijas zemesgrāmatu tiesai (*Grundbuchsgericht*).

Lapa atjaunināta: 11/03/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Polija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē? Nē.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Saskaņā ar 2011. gada 4. februāra Starptautisko privāttiesību likuma (2015. gada likumu krājums, 1792. punkts) 7. pantu ārvalstu tiesības nepiemēro, ja to piemērošanas sekas būtu pretrunā Polijas Republikas tiesību sistēmas pamatprincipiem.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem? Nē.

Lapa atjaunināta: 29/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — Īpašie noteikumi - Portugāle

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?

Jā, ir noteikumi, kas nosaka ierobežojumus konkrētu aktīvu mantošanai vai ietekmē šādu mantošanu.

CIVILKODEKSĀ

Civilkodeksa (*Código Civil*) 1476. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 1485. pantā ir noteikts, ka lietošanas tiesības un izmantošanas un apdzīvošanas lietu tiesības ir lietu tiesības, kas ar likuma spēku tiek dzēstas to turētāja nāves brīdī.

Civilkodeksa 2103-A. un 2103-B. pantā ir paredzēts likumīgais legāts, proti, pārdzīvojušajam laulātajam mantojuma dalīšanas brīdī ir prioritāte attiecībā uz tiesībām apdzīvot ģimenes māju un tiesībām izmantot tās saturu, ievērojot konkrētus Kodeksā paredzētus nosacījumus.

Civilkodeksa atjauninātā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&

UZŅĒMUMU KODEKSĀ

Uzņēmumu kodeksa (*Código das Sociedades Comerciais*) 184. pantā ir paredzēts, ka parastās partnerības partnera nāves gadījumā, ja vien statūti neparedz citādi, pārējiem partneriem vai uzņēmumam ir jānorēķinās par attiecīgo vērtību ar mirušā partnera tiesībpārņēmēju, izņemot, ja partneri nolemj likvidēt uzņēmumu un par to paziņo tiesībpārņēmējam 90 dienu laikā no dienas, kad viņi uzzinājuši par partnera nāves faktu. Tomēr pārdzīvojušie partneri var turpināt uzņēmuma darbību kopā ar mirušā partnera tiesībpārņēmēju, ja vien tiesībpārņēmējs sniedz skaidru piekrišanu.

Uzņēmumu kodeksa 225. pantā ir norādīts, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību līgumā var noteikt, ka partnera nāves gadījumā viņa daļu nevar nodot viņa tiesībpārņēmējiem, un var arī noteikt konkrētas prasības attiecībā uz nodošanu.

Ja, pamatojoties uz šādu līgumu, daļa netiek nodota mirušā partnera tiesībpārņēmējiem, uzņēmumam tā jāamortizē, jāiegādājas vai jānodrošina, lai to iegādājas partneris vai trešā persona; ja neviens no šiem pasākumiem netiek veikts 90 dienu laikā no brīža, kad jebkurš no direktoriem uzzinājis par partnera nāves faktu, attiecīgo daļu uzskata par nodotu.

Saskaņā ar Uzņēmumu kodeksa 469. un 475. pantu tādu pašu sistēmu piemēro komandītsabiedrības partnera nāves gadījumā.

Saskaņā ar Uzņēmumu kodeksa 252. panta 4. punktu sabiedrības ar ierobežotu atbildību vadība nevar kļūt par tiesībpārņēmēju, pamatojoties uz nāves faktu, pat ne saistībā ar daļu.

Uzņēmumu kodeksa atjauninātā redakcija portugāļu valodā ir pieejama vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&

TIESISKAIS REGULĒJUMS PAR IEROČIEM UN MUNĪCIJU

Tiesiskā regulējuma par ieročiem un munīciju (*Regime Jurídico das Armas e Munições*), kas apstiprināts ar 2006. gada 23. februāra Likumu Nr. 5/2006, 37. pantā ir noteikts, ka jebkādu deklarētu ieroču iegūšana īpašumā, tos mantojot uz *mortis causa* pamata, ir atļauta tikai ar *PSP (Polícia de Segurança Pública)* (Policijas spēku)) priekšnieka atļauju, ko var saņemt saskaņā ar minēto tiesību normu.

Tiesiskais regulējums attiecībā uz ieročiem un munīciju, kas apstiprināts ar 2006. gada 23. februāra Likumu Nr. 5/2006, portugāļu valodā ir pieejams vietnē

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo=

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Atbilde ir "jā", ja, pamatojoties uz nāves faktu, tiek dzēstas lietošanas tiesības un izmantošanas un apdzīvošanas lietu tiesības, kā arī ja piemēro noteikumus, kas izklāstīti iepriekš minētajā Uzņēmumu kodeksā un tiesiskajā regulējumā par ieročiem un munīciju.

Šis secinājums izriet arī no Regulas Nr. 650/2012 1. panta 2. punkta h), k) un l) apakšpunkta noteikumiem.

Atbilde ir "nē" Civilkodeksa 2103-A. un 2103-B. pantā minētā likumīgā legāta gadījumā.

Tomēr minētā atbilde neskar dažādas tiesu interpretācijas.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Civilkodeksā ir noteikumi, kas mantojuma atvēršanas gadījumā piešķir mantojuma pārvaldības pilnvaras un kas var nodrošināt atbilstību iepriekš minētiem īpašajiem noteikumiem.

Civilkodeksā noteiktās procedūras un prasības ir šādas:

ja mantojums joprojām ir bezsaimnieka mantojums, proti, tas ir atvērts, bet vēl nav pieņemts vai atzīts par pieejamu valstij, īpašumtiesību pārņēmēji (2047. pants) vai bezsaimnieka mantojuma izpildītājs (2048. pants) var noorganizēt aktīvu pārvaldību, ja šādu pasākumu aizkavēšana varētu būt kaitējoša; pēc mantojuma pieņemšanas par mantojuma pārvaldību atbild īpašuma pārvaldnieks (2079. un 2087. pants);

īpašuma pārvaldnieks var prasīt, lai mantinieki vai trešās personas nodod aktīvus pārvaldīšanā, un piemērot valdījuma atjaunošanas vai izlikšanas pasākumus pret mantiniekiem vai trešām personām, lai saglabātu pārvaldībā esošo priekšmetu valdījumu vai nodrošinātu šāda valdījuma atjaunošanu (2088. pants);

īpašuma pārvaldnieks var iekasēt maksājamos mantojuma parādus, ja to atgūšanu var apdraudēt kavēšanās vai ja tos samaksā brīvprātīgi (2089. pants); turklāt mantinieks var celt mantojuma prasību, prasot, lai tiesa viņu atzīst par tiesībpārņēmēju, un visu viņa mantojuma aktīvu vai to daļas atgūšanu, pret personām, kurām ir valdījums pār šādiem aktīviem vai to daļu kā to mantiniekiem vai citā statusā, vai pat bez statusa (2075. pants).

N.B.

Šajā faktu lapā ietvertā informācija nav izsmeļoša vai saistoša kontaktpunktam, tiesām vai citām struktūrām un iestādēm. Lai gan faktu lapas tiek regulāri atjauninātas, tajās var nebūt atspoguļoti visi tiesību aktu pārskatīšanas gadījumi, un tāpēc informatīvā nolūkā tās neaizstāj tiesību aktus, kuri var būt spēkā jebkurā laikā.

Lapa atjaunināta: 20/09/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Rumānija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?
Jā.

Rumānijas tiesību aktos ir ietverti īpaši noteikumi par to, kā tiek iegūtas īpašumtiesības uz zemi, kas atrodas Rumānijā.

Piemēram, Rumānijas Konstitūcija un attiecīgās tiesību normas paredz, ka ārvalstnieki un bezvalstnieki var iegūt privātpašuma tiesības uz zemi tikai atbilstoši nosacījumiem, kas izriet no Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai un no citiem starptautiskiem līgumiem, kuru līgumslēdzēja puse ir Rumānija, uz savstarpīguma pamata un atbilstoši tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem vai likumiskas mantošanas kārtībā. Šādas personas nevar iegūt īpašumtiesības uz zemi testamentāras mantošanas kārtībā.

Turklāt ir īpaši likumā paredzēti noteikumi, kas reglamentē konkrētas preču kategorijas. Tie ir piemērojami neatkarīgi no saņēmēja valstspiederības vai no tā, vai mantošana notiek likumiskā vai testamentārā kārtībā. Piemēram, autortiesības tiek nodotas mantošanas kārtībā saskaņā ar civiltiesībām uz 70 gadiem neatkarīgi no tā, kurā datumā konkrētais darbs likumīgi publicēts.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Jā.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Ir paredzēta īpaša tiesību norma attiecībā uz aizliegumu.

Lapa atjaunināta: 27/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Slovēnija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmē?
Denacionalizācijas likumā (*Zakon o denacionalizaciji*) ir paredzēti īpaši noteikumi par **privatizētu aktīvu mantošanu**.

Minētos noteikumus piemēro, īstenojot testamentā apstiprināšanas procedūru, ja nav skatīts jautājums par privatizētiem aktīviem un lēmumi vēl nav pieņemti. Šādā situācijā tiesa pēc tiesību pārmantotāja pieprasījuma var veikt īpašu jaunu testamentā apstiprināšanas procedūru attiecībā uz privatizētajiem aktīviem. Lēmumu par privatizāciju pieņem tās personas vārdā, kas nacionalizācijas laikā ir bijusi aktīvu īpašnieks.

Pastāv arī īpaši noteikumi par **uzņēmuma aktīvu** mantošanu. Noteikumi attiecas uz tādu aktīvu nodošanu, ko mirušais individuālais komersants ir izmantojis, lai veiktu saimniecisku darbību, vai uz līdzdalības partnerībā vai kapitālsabiedrībā daļas nodošanu tiesību pārmantotājam vai pārmantotājiem. Likumā par mantojumu (*Zakon o dedovanju*) īpaši noteikumi, kas attiecas uz šo jautājumu, nav paredzēti. Saskaņā ar Likumu par mantojumu pēc testatora nāves tiek izveidota līdzmantinieku kopība līdz mantojuma sadalei, un tas nozīmē, ka arī uzņēmumu kopīgi vada mantinieki. Ja mantojamais īpašums ir uzņēmums, var rasties vairākas situācijas. Ja ar uzņēmumu saistīto tiesību pārmantotājs noteikts testamentā, taču viņš nevēlas turpināt uzņēmuma darbību, visiem mantiniekiem jārod cits risinājums. Ja testators ir sastādījis testamentu, nenosakot tiesību pārmantotāju, vai ja testaments nav sastādīts, mantiniekiem jāvienojas par uzņēmuma darbības turpināšanu. Mantinieki var vienoties, ka neviens no viņiem neturpinās tā darbību kā individuālais komersants, un šādā gadījumā uzņēmuma darbība tiek pārtraukta vai tas tiek pārdots. Mantinieki var arī pieņemt lēmumu, ka uzņēmuma darbību turpinās viens no mantiniekiem kā individuālais komersants vai ka darbību turpinās vairāki vai visi mantinieki. Pēdējā minētajā gadījumā mantinieki maina uzņēmuma uzņēmējdarbības formu.

Ja vien partnerības līgumā nav noteikts citādi, viena partnera nāves gadījumā pilnsabiedrība tiek likvidēta. Mirušā līdzdalības daļu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību var mantot. Ja ir vairāki mantinieki, līdzdalības daļa kļūst par līdzmantinieku kopības kopīgu īpašumu. Viņi kopīgi pārvalda mantojumu, līdz tiek noteiktas viņu attiecīgās mantojuma daļas. Dalot mantojumu, ir iespējamas divas situācijas, proti, līdzdalības daļu iegūst līdzmantinieku kopība, un viņi vienojas par līdzdalības daļas sadali vienādās vai nevienādās daļās, vai līdzdalības daļu sadala, vienojoties līgumā, izņemot gadījumus, kad dibināšanas dokumentā noteikts citādi. Ja līdzdalības daļa tiek sadalīta, no iepriekšējās līdzdalības daļas tiek izveidota jauna daļa.

Akciju sabiedrības kapitāla daļas var mantot. Ja ir vairāki mantinieki, līdzdalības daļa kļūst par līdzmantinieku kopīgu īpašumu. Viņi pārvalda līdzdalības daļu vai kapitāla daļas un atsavina tās līdzmantinieku starpā.

Ir spēkā īpaši noteikumi par lauku saimniecību mantošanu — tie ir noteikti **Likumā par lauku saimniecību mantošanu** (*Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev*).

Minēto noteikumu pamatprincips ir novērst lauku saimniecību sadali mantinieku starpā. Likuma normas ir noteiktas, pamatojoties uz minēto principu. Parasti tikai viens mantinieks var saņemt īpašumtiesības uz lauku saimniecību, taču viņam jāizpilda papildu nosacījumi. Ja testators ir bijis vienīgais aizsargātās saimniecības īpašnieks, saimniecību manto mantinieks, kurš vēlas strādāt saimniecībā, un šo mantinieku, savstarpēji vienojoties, izraugās visi mantinieki. Ja mantinieki nevar vienoties, priekšroka tiek dota tam mantiniekam, kurš ir pierādījis savu vēlmi strādāt saimniecībā, piemēram, ir pabeidzis apmācību vai iegūst uzglītību lauksaimniecības jomā. Ievērojot šos nosacījumus, mirušā laulātajam ir priekšroka attiecībā pret mirušā pēcnācējiem. Ja aizsargātā saimniecība ir bijusi testatora un viņa pārdzīvojušā laulātā kopīpašums vai testatora vai pārdzīvojušā laulātā īpašums, vai ja laulātie ir bijuši saimniecības materiālā īpašuma kopīpašnieki, lauku saimniecību manto testatora pārdzīvojušais laulātais. Ja aizsargātā lauku saimniecība ir piederējusi vienam no vecākiem un viņa pēcnācējam vai adoptētājam un viņa adoptētājam bērnam, saimniecību manto pēcnācējs vai adoptētais bērns. To personu likumiskās līdzdalības daļas, kuras saimniecību nemanto, tiek uzskatītas par neatņemamām daļām. Turklāt aizsargātās lauku saimniecības mantiniekam jāspēj pārņemt saimniecību ar nosacījumiem, kas viņam nerada pārmērīgu slogu.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Aizsargātās lauku saimniecības mantošana ir gadījums, kad tās valsts tiesību akti, kurā atrodas konkrētas īpašas kategorijas manta, paredz īpašus noteikumus, kuros noteikti ierobežojumi, kas attiecas uz minētās mantas mantošanu vai to ietekmi. Ņemot to vērā, gadījumos, kad aizsargāta lauku saimniecība, kas atrodas Slovēnijā, veido daļu no īpašuma, neatkarīgi no mantojumam piemērojamajiem tiesību aktiem (Likums par lauku saimniecību mantošanu) piemēro Slovēnijas tiesību aktus.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Likums par lauku saimniecību mantošanu paredz noteikumus, kuru nav Likumā par mantojumu vai kuri atšķiras no Likuma par mantojumu noteikumiem. Ja Likumā par lauku saimniecību mantošanu nav paredzēti sīkāki noteikumi par kādiem aizsargātu lauku saimniecību mantošanas aspektiem, piemēro vispārējos noteikumus par mantošanu, proti, Likuma par mantojumu noteikumus.

Lapa atjaunināta: 08/01/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Slovēnija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ūimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Jā, ir atsevišķas mantas kategorijas, kam piemēro īpašu režīmu saskaņā ar 30. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulā (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamajiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi. Slovēnija ir informējusi Komisiju par šīm mantas kategorijām un par paziņošanas laikā spēkā esošajiem tiesību aktiem. Šajā dokumentā ir izklāstīti pašreiz spēkā esošie noteikumi.

Noteikumi par īpašajiem režīmiem ir sakārtoti pēc mantojamās mantas kategorijas.

A. Lauksaimniecības un meža zeme

Grozītā Likuma Nr. 180/1995 par noteiktiem zemes īpašumtiesību noregulējuma pasākumiem 23. pants

1. Ja šajā likumā nav noteikts citādi, ar tiesisku aktu vai tiesas spriedumu par līdzīpašuma noregulējumu, vai tiesas **spriedumu par mantošanu nedrīkst pastāvošu 21. panta 1. punktā minētā tipa zemes īpašumu sadalīt tā, ka rezultātā lauksaimniecības zemes gabala platība ir mazāka nekā 2000 m² vai meža zemes gabala platība ir mazāka nekā 5000 m².**

2. Ja mantinieki nenoregulē 21. panta 1. punktā minētā tipa zemes īpašuma mantošanu atbilstoši 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem vai ja šo nosacījumu ievērošanas rezultātā tiesa nevar apstiprināt katra mantinieka mantojuma daļu, tiesa lemj par to, ka zemes īpašumu saņem tie mantinieki, kuriem ir vislabākās iespējas to pārvaldīt. Tiesa arī lemj par šo mantinieku pienākumu vienoties ar pārējiem mantiniekiem.

4. Mantinieki 3. punktā minēto paziņojumu noformē rakstiski, un tas nav atsaucams.

6. Ja mantošana noregulēta saskaņā ar 2. un 3. punktu, mantinieku prasījumu noilguma periods ir 10 gadi. Reģistrējot parādnieka īpašumtiesības, šī zeme tiek apķīlāta par labu kreditoram, lai šādus prasījumus nodrošinātu; tiesību aktos noteikta vecākas ķīlas prioritāte nav spēkā. Kreditoram ir pirmpirkuma tiesības attiecībā uz apķīlāto zemi.

7. Ja tiesa ir lēmusi par līdzīpašuma noregulējumu, arī uz līdzīpašnieku vienošanos attiecināmi 2.–5. punktā minētie nosacījumi.

B. Zemes īpašuma kopība

Grozītā Likuma Nr. 97/2013 par zemes īpašuma kopību 8. pants

1. Šajā likumā termins "nekustamais kopīpašums" apzīmē vienu nekustamu īpašumu, kas sastāv no vairākiem zemes gabaliem. **Nekustamais kopīpašums ir nedalāms**, izņemot 2. punktā minētos gadījumus (piezīme: minētajā punktā nav norādīta mantošana, tātad mantošanas gadījumā izņēmumu nepiemēro). Kopīpašuma tiesības uz nekustamo kopīpašumu nevar izbeigt un noregulēt saskaņā ar vispārīgajiem (Civilkodeksa) noteikumiem par līdzīpašuma izbeigšanu un noregulēšanu.

C. Dzīvokļa nomāšana un dzīvokļu kooperatīva dalībnieka daļas pārņemšana

Civilkodeksa (Likums Nr. 40/1964, *Občiansky zákonník*) 706. un 707. pants

Nomas tiesības netiek pārņemtas mantošanas ceļā. Pēc pieprasījuma notārs tikai izdod apstiprinājumu par attiecīgajiem mantniekiem Civilkodeksa 706. panta piemērošanai. Savukārt dalībnieka daļa ir uzskatāma par mantu, un tādējādi tā ir mantojama atbilstoši mantnieku tiesībām.

Civilkodeksa 706. pants:

1. Ja nomnieks ir miris un tā laulātajai personai nav dzīvokļa līdznomnieka statusa, tad mirušās personas bērni, mazbērni, vecāki, brāļi, māsa, znots un vedekla, kas personas nāves dienā dzīvojuši kopīgā mājsaimniecībā ar mirušo un kam nav savu dzīvokļu, kļūst par nomniekiem (līdznomniekiem). Par nomniekiem (līdznomniekiem) kļūst arī personas, kas rūpējušās par kopīgo mājsaimniecību ar mirušo nomnieku vai ko mirušais nomnieks uzturējis, ja vien šīs personas ar mirušo dzīvojušas kopīgā mājsaimniecībā vismaz trīs gadus pirms tā nāves un tām nav savu dzīvokļu.

2. (...)

3. Ja dzīvokļu kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa nomnieks ir miris un tā laulātajai personai nav dzīvokļa līdznomnieka statusa, **līdz ar nomnieka nāvi viņa kooperatīva dalībnieka statusu un dzīvokļa nomas tiesības pārņem tas mantnieks, kurš mantojis kooperatīva dalībnieka daļu.**

Civilkodeksa 707. pants:

1. Ja mirst viens no laulātajiem, kas bijuši dzīvokļa līdznomnieki, pārdzīvojušais laulātais kļūst par vienīgo nomnieku.

2. Ja šāds dzīvoklis ietilpst kooperatīvā, laulāto līdznomnieku statuss attiecībā uz šo dzīvokli izbeidzas līdz ar kāda no laulātajiem nāvi. Ja kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa īpašumtiesības iegūtas laulības laikā, **pārdzīvojušais laulātais saglabā daļbu kooperatīvā un ir dalībnieka daļas īpašnieks; tiesa šo apstākli ņem vērā, iztiesājot mantojuma lietu.** Ja mirst laulātais, kas kooperatīvā ietilpstoša dzīvokļa īpašumtiesības ieguvis pirms stāšanās laulībā, **līdz ar šā laulātā nāvi viņa kooperatīva dalībnieka statusu un kooperatīva dzīvokļa nomas tiesības pārņem tas mantnieks, kurš mantojis kooperatīva dalībnieka daļu.**

Ja mirušajam bijušas nomas tiesības uz vairākiem dzīvokļiem, viņa dalībnieka statusu var pārņemt vairāki mantnieki.

3. Ja mirst kāds no līdznomniekiem, tā tiesības pārņem pārējie līdznomnieki.

D. Līdzdalība privātā sabiedrībā ar ierobežotu atbildību

Grozītā Likuma Nr. 513/1991 116. un 117. pants — ja mirušais miris pēc 1992. gada 1. janvāra

Komerckodeksa (*Obchodný zákonník*) 116. pants:

1. (...)

2. Līdzdalība sabiedrībā ir mantojama. **Ja sabiedrība nav viena īpašnieka sabiedrība, tās statūtos var noteikt, ka līdzdalība nav mantojama.** Mantnieks, kas nav sabiedrības vienīgais īpašnieks, var prasīt, lai viņa līdzdalība tiktu atsaukta, ja no mantnieka nevar taisnīgi sagaidīt, ka tas kļūst par sabiedrības biedru (...).

Komerckodeksa 117. pants:

1. Līdzdalību var sadalīt tikai tad, ja tā tiek pārrakstīta vai nodota sabiedrības biedra mantniekam vai tiesību pārmantotājam. Līdzdalības sadalīšanai ir jāsaņem apstiprinājums kopsapulcē.

2. Statūtos var noteikt, ka līdzdalība nav sadalāma.

3. Sadalot līdzdalību, ir jāsaglabā 109. panta 1. punktā noteiktais ieguldījuma apmērs (sabiedrības biedra ieguldījuma minimālais apmērs ir 750 EUR).

E. Mirušās personas darba alga

Grozītā Darba kodeksa (Likums Nr. 311/2001, *Zákonník práce*) 35. pants

Ja īpašos tiesību aktos nav noteikts citādi, darba ņēmēja finansiālās tiesības līdz ar viņa nāvi nebeidzas. Darba ņēmēja tiesības uz darba algu apmērā līdz četrām darba ņēmēja vidējām mēnešalgām pārņem mirušā darba ņēmēja laulātais, bērni un vecāki, ja tie ir dzīvojuši darba ņēmēja mājsaimniecībā tā nāves brīdī. **Ja šādu personu nav, tiesības uz darba algu ir mantojamas.**

F. Pensijas

(1) Grozītā Likuma Nr. 650/2004 par papildpensiju shēmām 21. pants

Tāda shēmas dalībnieka personīgais uzkrājums, kas saņēmis pagaidu papildpensiju kā vecuma pensiju vai pagaidu papildpensiju kā izdienas pensiju, ir mantojams, ja mirušais shēmas dalībnieks, kas saņēmis pagaidu papildpensiju kā vecuma pensiju vai kā izdienas pensiju, pensijas līgumā nav norādījis citu fizisku vai juridisku personu kā pārņēmēju, kuram izmaksājams personīgais uzkrājums šībrīža vērtībā.

(2) Grozītā Likuma Nr. 43/2004 par vecuma pensiju shēmām 40. un 40.a pants

40. pants

1. Ja mirusi persona, kas veikusi iemaksas vecuma pensiju shēmā, pārņēmējam, kuru iemaksu veicējs norādījis pensijas līgumā, ir tiesības saņemt summu, kas atbilst mirušās personas personīgā pensijas uzkrājuma apmēram dienā, kad pensiju sabiedrība uzzinājusi par iemaksu veicēja nāvi. No minētās summas atskaita Sociālās apdrošināšanas aģentūras (*Sociálna poisťovňa*) pieprasītās obligātās iemaksas, kas tikušas nepamatoti ieskaitītas mirušā kontā, kā arī pamatotas izmaksas, kuras radušās pensiju sabiedrībai saistībā ar šīs summas izmaksāšanu skaidrā naudā vai tās pārskaitīšanu uz valsti, kas nav eurozonas dalībniece, bet tai pieskaita obligātās iemaksas, kas vēl sagaidāmas no Sociālās apdrošināšanas aģentūras. **Ja iemaksu veicējs pensijas līgumā nav norādījis pārņēmēju vai ja pārņēmēja nav, šie aktīvi ir mantojami.**

2. Pārņēmējam nav tiesību saņemt 1. punktā minēto summu, ja galīgā tiesas spriedumā ir konstatēts, ka šī persona ir tīši izraisījusi iemaksu veicēja nāvi.

40.a pants

1. Ja miris mūža pensijas saņēmējs, pārņēmējam, kuru pensijas saņēmējs norādījis pensijas apdrošināšanas līgumā, ir tiesības saņemt summu, kas paredzēta 32. panta 2. punktā, vai vienreizēju pabalstu, kas paredzēts 46.g panta 5. punktā, tādā apmērā, kāds ir spēkā dienā, kad apdrošinātājs uzzinājis par saņēmēja nāvi. Ja pensijas saņēmējs **pensijas apdrošināšanas līgumā nav norādījis pārņēmēju vai ja pārņēmēja nav, pirmajā teikumā minētā summa ir mantojama.**

2. Pārņēmējam, kas minēts 1. punktā, nav tiesību saņemt 32. panta 2. punktā minēto summu vai 46.g panta 5. punktā paredzēto vienreizējo pabalstu, ja galīgā tiesas spriedumā ir konstatēts, ka šī persona ir tīši izraisījusi pensijas saņēmēja nāvi.

Grozītā Likuma Nr. 461/2003 par sociālo nodrošinājumu 118. pants

1. Ja fiziska persona, kas bijusi tiesīga uz pabalstu, pēc pabalsta tiesību un pabalsta izmaksas pieprasīšanas mirst, šīs personas tiesības uz pabalsta summu, kas tai pienākusies nāves dienā, secīgi pārņem personas laulātais, bērni un vecāki.

2. Ja fiziska persona bijusi tiesīga uz slimības pabalstu, pabalstu traumas gadījumā, rehabilitācijas pabalstu, pārkvalifikācijas pabalstu, garantiju apdrošināšanas atlīdzību vai bezdarba pabalstu, bet ir mirusi un pirms nāves nav pieprasījusi pabalsta tiesības, šīs personas tiesības uz pabalsta summu, kas tai pienākusies nāves dienā, secīgi pārņem personas laulātais, bērni un vecāki.

3. Ja pabalsts piešķirts pirms tādas fiziskas personas nāves, kura bijusi tiesīga uz pabalstu un tā izmaksu, summas, kas tai pienākušās un nav bijušas izmaksātas līdz personas nāves dienai, izmaksā 1. punktā (pirmajā teikumā) uzskaitītajām fiziskajām personām.
4. Tiesības, ko pārņem 1.–3. punktā minētās fiziskās personas, nav mantojamas; **tās ir mantojamas gadījumā, ja šādu fizisku personu nav.**
5. Ja nav fizisku personu, kas iegūtu tiesības uz pabalstiem saskaņā ar 1.–4. punktu, šie pabalsti ir uzskatāmi par citiem ieņēmumiem fondos, no kuriem tie būtu bijuši maksājami.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Jā. Cilvēkam ir tiesības norādīt personas, kas pēc tā nāves saņem mantu likumisko mantinieku vietā (piemēram, papildpensijas līgumā), un attiecībā uz īpašām mantas kategorijām tiesību akti nosaka, kā manta atsavināma pēc personas nāves (piemēram, zemes īpašumtiesību noregulējuma pasākumi, sociālo pabalstu noteikumi).

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Attiecībā uz nekustamo īpašumu — ja mantošanas procedūrā netiek ievēroti noteikumi, kas izklāstīti atbildē uz 1. jautājumu, iestāde, kura atbild par zemesgrāmatu uzturēšanu, neregistrē jauniegūtās īpašumtiesības zemesgrāmatā.

Mantošanas procedūrās, kas norisinās Slovākijā, atbildē uz 1. jautājumu izklāstītos noteikumus atbilstoši tiesas norādījumiem piemēro notārs, kurš vada mantošanas procedūru. Procedūras beigās tiek izdots mantojuma rīkojums, un personas, kuras uzskata, ka tas neatbilst spēkā esošajiem īpašajiem režīmiem, var iesniegt pārsūdzību, lai iznākumu apstrīdētu.

Lapa atjaunināta: 19/07/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Zviedrija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Zviedrijā ir palikuši tikai daži fideikomisa īpašumi (*fideikommiss*). Fideikomiss ir testamentāra kārtība, saskaņā ar kuru konkrēts īpašums, kuru nedrīkst atsavināt, ir jānodod vienas vai vairāku ģimeņu locekļiem, ievērojot noteiktu secību. Saskaņā ar Likumu par fideikomisa īpašumu likvidāciju ([lagen \(1963: 583\) om avveckling av fideikommiss](#)) fideikomisa īpašumi jālikvidē saskaņā ar īpašu kārtību.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Nepiemēro.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Nepiemēro.

Lapa atjaunināta: 28/08/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Ierobežojumi attiecībā uz mantošanu — īpašie noteikumi - Skotija

1 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir īpaši noteikumi, kas saistībā ar saimnieciskiem, ģimenes vai sociāliem apsvērumiem nosaka ierobežojumus attiecībā uz attiecīgajā dalībvalstī esoša nekustamā īpašuma, dažu uzņēmumu un citu īpašu mantas kategoriju mantošanu vai to ietekmi?

Saskaņā ar Skotijas tiesību aktiem mantošanu attiecībā uz mantojamu īpašumu, kas atrodas ārpus Skotijas, reglamentē tās jurisdikcijas tiesību akti, kurā atrodas attiecīgais īpašums.

Attiecībā uz īpašumu, kas atrodas Skotijā, ja ir sastādīts testaments, lai izvairītos no atstumšanas no mantojuma, pārdzīvojušajam laulātajam vai partnerim reģistrētās partnerattiecībās ir likumīgas tiesības uz vienu trešdaļu no mirušā kustamā īpašuma (kustamais īpašums, piemēram, skaidra nauda, mēbeles u. c.), ja mirušajam ir "pēcnācēji" (bērni), vai uz pusi no mirušā kustamā īpašuma, ja pēcnācēju nav. Pēcnācējam pienākas puse no mirušā kustamā īpašuma, ja mirušajam nav pārdzīvojušā laulātā vai partnera reģistrētās partnerattiecībās, vai trešā daļa no mirušā kustamā īpašuma, ja ir pārdzīvojušais laulātais vai partneris reģistrētās partnerattiecībās.

Ja persona ir mirusi, bet nav sastādīts testaments, tiek piemēroti šādi noteikumi: saskaņā ar 1964. gada Mantošanas likumu (Skotija).

Neatņemamā daļa

Pēc parādu nomaksas pirmo pieprasījumu uz īpašumu veido pārdzīvojušā laulātā vai partnera reģistrētās partnerattiecībās neatņemamā daļa, kas ietver tiesības uz:

mājokli (nekustamo īpašumu), kurā viņš/viņa dzīvo, vērtībā līdz pat 473 000 GBP;

mēbelēm 29 000 GBP vērtībā;

summu 50 000 GBP vai 89 000 GBP apmērā atkarībā no tā, vai mirušajam ir bērni.

Likumīgās tiesības

Pēc tam, kad ir piešķirta neatņemamā daļa, nākamo pieprasījumu uz īpašumu veido likumīgās tiesības. Likumīgās tiesības var īstenot tikai attiecībā uz mirušā kustamo īpašumu.

Pārdzīvojušajam laulātajam vai partnerim reģistrētās partnerattiecībās ir likumīgas tiesības uz vienu trešdaļu no mirušā kustamā īpašuma, ja mirušajam ir "pēcnācēji" (bērni), vai uz pusi no mirušā kustamā īpašuma, ja pēcnācēju nav. Pēcnācējam pienākas puse no mirušā kustamā īpašuma, ja mirušajam nav pārdzīvojušā laulātā vai partnera reģistrētās partnerattiecībās, vai trešā daļa no mirušā kustamā īpašuma, ja ir pārdzīvojušais laulātais vai partneris reģistrētās partnerattiecībās.

Īpašuma atlikusī daļa

Īpašuma atlikusī daļa tiek sadalīta starp attālākiem radniekiem saskaņā ar 1964. gada Likuma 2. iedaļu.

2 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem šādi īpaši noteikumi ir piemērojami iepriekš minētās mantas mantošanai neatkarīgi no mantošanas kārtībai piemērojamajiem tiesību aktiem?

Ja mirušās personas dzīvesvieta bija Skotijā, šīs personas mantojamā īpašuma mantošanas kārtību nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas mantojamais īpašums. Mirušā kustamās mantas mantošanas kārtību nosaka saskaņā ar Skotijas tiesību aktiem neatkarīgi no tā, kur minētā manta atrodas.

3 Vai saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem pastāv īpaša procedūra, lai nodrošinātu atbilstību iepriekš minētajiem īpašajiem noteikumiem?

Saskaņā ar Skotijas tiesību aktiem mirušā īpašumu parasti pārvalda izpildītājs, kuram Šerifa tiesa ir devusi apstiprinājumu. Izpildītājam, pārvaldot īpašumu, ir jāuztur īpašas attiecības ar mantojuma saņēmējiem un jāpilda vairāki pienākumi, tostarp jāapkopo mirušā īpašums, jāsaņem tā īpašumtiesības, iegūstot apstiprinājumu, jānomaksā visi parādi un jāsadala atlikusī mantojuma daļa starp mantojuma saņēmējiem.

Attiecības starp izpildītāju un mantojuma saņēmēju pēc būtības ir fiduciāras. Izpildītājs nedrīkst radīt situāciju, kurā viņa intereses ir pretrunā viņa pienākumam pret mantojuma saņēmēju. Ja izpildītājs vai pilnvarotais rada šādu situāciju, tas var radīt uzticības pārkāpumu, par kuru mantojuma saņēmējs var likumīgi vērsties tiesā.

Lapa atjaunināta: 24/08/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.